

РЕЦЕНЗИЯ

От: проф. д-р Албена Тодорова Краева-Митева
УНСС, катедра „Икономика на природните ресурси“
Научна специалност „Икономика и управление (Екоикономика)“

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“
по докторска програма „Икономика и управление (Аграрна икономика)“

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед № 409 от 15.06.2020 на Ректора на СА „Д. А. Ценов“ - Свищов

Автор на дисертационния труд: Валери Йорданов Велковски, докторант в самостоятелна форма на обучение към катедра „Аграрна икономика“ при СА „Д. А. Ценов“ - Свищов

Тема на дисертационния труд: ПРОБЛЕМИ ПРИ УПРАВЛЕНИЕТО НА
УСТРОЙСТВЕНИТЕ МЕРОПРИЯТИЯ ВЪРХУ ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ ЗЕМИ

I. Общо представяне на дисертационния труд:

Дисертационният труд е обсъден и предложен за защита пред научно жури по реда на Закона за развитие на академичния състав в Република България от катедра „Аграрна икономика“ при факултет „Производствен и търговски бизнес“ на Стопанска академия „Димитър А. Ценов“ – Свищов.

1. **Предмет** - Обект на дисертационния труд са устройствените мероприятия върху земеделските земи, осъществявани в съответствие с редица правни регламенти и протичащи в съответствие с потребностите на земеделските стопани. Предметът обхваща проблемите при управлението на устройствените мероприятия върху земеделските земи в контекста на устройствената политика в аграрния сектор.

2. **Обем** - Дисертационният труд е в обем от 289 страници.

3. **Структура** – Дисертацията е структурирана в увод, изложение в четири глави, и заключение. Тя съдържа 45 фигури и 2 таблици.

4. **Използвана литература** – Литературната справка съдържа 155 източника, от които 79 са на български език и 28 са на латиница, 37 нормативни източници и 11 са интернет източници.

5. **Приложения** – Приложенията са две и представляват анкетните карти за провеждане на изследването в обем от 4 страници.

II. Преценка на формата и съдържанието на дисертационния труд.

1. преценка на актуалността и разработеността на изследвания в дисертацията научен проблем и формулираните: предмет и обект, докторска теза, изследователски цели, задачи и методи на изследване, яснота и аргументираност на идеите, откритост на новостите;

Дисертационният труд е посветен на актуална проблематика за състоянието и проблемите свързани с рационалното и ефективно управление на устройствените мероприятия върху земеделските земи. Актуалността на темата е добре защитена от докторанта, като е обосновал нуждата от своевременно откриване и решаване на възникналите проблеми при управление на устройствените мероприятия върху земеделските земи, които заемат основно място в устройствената политика в аграрния сектор.

В тезата на дисертационния труд разглежданата проблематика е намерила адекватна конкретизация като акцентът е посветен на „управлението на устройствените мероприятия върху земеделските земи е едновременно перманентен и необходим процес, от който зависи ефективността на устройствената политика в аграрния сектор, поради което е необходимо също така да се търсят механизми и инструменти за решаване на проблемите при управлението на устройствените мероприятия върху земеделските земи.“

Целта и задачите на дисертацията са добре формулирани и успешно са съчетани с тезата и двете хипотези на изследването. Основната цел на разработката логично е свързана с необходимостта от своевременното откриване, преодоляване и решаване на проблемите при управлението на устройствените мероприятия върху земеделските земи с оглед обезпечаване на желаните положителни въздействия на това управление върху устойчивостта на земеделските стопанства в частност и на аграрния сектор като цяло.

Обектът и предметът на дисертацията са сполучливо формулирани и изцяло са насочени към изследване проблемите при управлението на устройствените мероприятия върху земеделските земи в контекста на устройствената политика в аграрния сектор. Коректно са посочени ограниченията на изследването и неговия обхват.

Методическият инструментариум е съобразен с особеностите на обекта и предмета на изследването. Умело са представени подходите и методите на изследване, които докторантът прилага в аналитичната част. Това позволява на дисертанта успешно да изпълни поставените в дисертацията задачи, което води до получаване на важни научни и приложни обобщени изводи.

Основното съдържание на дисертацията е изложено в четири глави. В първа глава е направен теоретичен преглед на правните квалификации на земеделските земи, на нормативната уредба за устройство на земеделските територии, за учредяване на вещни права върху земеделските земи и са разгледани видовете базисни мероприятия върху земеделските земи. Във втора глава детайлно е представена устройствената политика като система, като вниманието е фокусирано върху устройствената политика в аграрния сектор и са разгледани нейните разновидности, както и устройствените планове. Положителна оценка заслужават формулираните базисни и стратегически аспекти в управлението на устройствените мероприятия в аграрния сектор.

В трета глава в първа точка е представен методическият инструментариум използван при изследването. На базата на проведените две изследвания е направена обща оценка на устройствените мероприятия в земеделските земи на изследваните стопанства, както и оценка на въздействието на парцеларните планове върху тези мероприятия. На

тази основа са идентифицирани и оценени проблемите съпътстващи устройствените процеси и свързаните с управлението на устройствените мероприятия. Висока оценка заслужава осъщественият SWOT анализ на основните проблеми при осъществяване на устройствените мероприятия върху земеделските земи.

В четвърта глава е обоснована нуждата от прилагане на системния анализ за решаване на проблемите на устройствените мероприятия в земеделските земи. С висока практическа стойност е предложеният симулативен модел „Алтернативи на необходимостта от използване на парцеларните планове за решаване на проблемите при управлението и провеждането на устройствените мероприятия върху земеделските земи“ в неговите два варианта.

2. анализ на степента на разработеността на изследваната проблематика от други учени и доколко е отразено собственото отношение на автора по разглежданите въпроси;

В разработката е направен детайлен преглед на съществуващата литература и са изведени представените в нея авторови мнения. Същевременно докторантът е достатъчно критичен, което му позволява да представи ясно собствените си възгледи.

3.мнение за обема на дисертационния труд;

Обемът на дисертационния труд – 289 стандартни страници отговаря на изискванията за такъв тип научно изследване. Структурата на разработката и размерът на отделните глави дава възможност за балансирано представяне на проблемите и позволява да се реализират поставените задачи и да се докажат формулираната теза и хипотези.

4.мнение за качеството и броя на предложения илюстративен материал – схеми, графики, таблици и др.;

Разработката е онагледена с достатъчен илюстративен материал, който визуализира представените изследователски идеи. В дисертационния труд са включени 45 фигури и 2 таблици. Аналитичната част на дисертацията съдържа достатъчно фигури и таблици, доказващи изводите, направени на базата на изследването.

5.отношение по научната, езиковата и стиловата редакция – издържаност на научния апарат, наличие на отклонения, повторения, на логически противоречия, съразмерност на частите и т.н.;

Дисертационният труд е написан на издържан научен стил с богат език и изказ. Не се откриват наличие на отклонения, повторения или противоречия. Частите на разработката са логично подредени и съразмерни.

6. преценка на коректността и необходимостта от статистическа обработка на емпиричните данни – изчислителни процедури, значещи цифри и др.

За изпълнение на поставените задачи авторът използва научно-изследователски методи като анализ, синтез, дедукция, сравнение, симулационно моделиране. Прилагат се качествени и количествени методи за анализ като системен анализ, нормативен анализ, SWOT анализ. Анализирания данни са от базите на Национален статистически институт, Министерство на земеделието, храните и горите, както и от две анкетни проучвания по предварително подготвен стандартизиран въпросник.

7.мнение доколко кандидатът е спазил правилата на научната етика (некоректно цитиране на литературните източници, публикуване на един и същ ръкопис на различни места, плагиатство, новият проблем "copy-paste" в научното творчество);

Докторантът коректно е цитирал използваните литературни източници. Декларацията за оригиналност, подписана от автора е доказателство, че представената разработка е авторова и с оригинален характер.

8. мнение доколко авторефератът отразява точно и пълно труда.

Авторефератът точно и в логическа последователност отразява съдържанието на дисертационния труд. Прави преглед на отделните глави на труда, публикациите по темата, както и предлаганите приноси.

III. Научни и научно-приложени приноси на дисертационния труд.

1.съдържа ли предлаганият текст развитие на съществуващи и/или издигане на нови научни идеи и резултати с мнение за тяхната значимост;

В дисертационния труд се съдържат следните основни резултати, които имат приносен характер:

- Доразвитие, систематизиране и обогатяване на знанията за земеделските територии като място за провеждане на устройствени мероприятия и на теоретичните основи на управлението на устройствените мероприятия върху земеделските земи.
- Представена е методика за изследване управлението на устройствени мероприятия върху земеделските земи и чрез прилагането и въз основа на проведените емпирични изследвания са разкрити основните проблеми при осъществяване на устройствените мероприятия върху земеделските земи.
- Разработен е практически симулативен модел „Алтернативи на необходимостта от използване на парцеларните планове за решаване на проблемите при управлението и провеждането на устройствените мероприятия върху земеделските земи“ с цел подобряване ефективността от управлението на устройствените мероприятия в земеделието.

Приносите са формулирани коректно от докторанта и отразяват резултатите, постигнати в дисертационния труд.

2.има ли данни, че предложените идеи и резултати вече са намерили отзвук и признание в специализираната литература

Авторът е приложил доказателствен материал за отзвук на изследването му в специализираната литература. Докторантът е представил 16 публикации по разработката, които са пряко свързани с тематиката на дисертационния труд и отразяват основни части от него. Публикациите са в периода 2019-2020 година, като две са студии, една е участие в колективна монография, четири от тях са представени на научни форуми. Авторът е публикувал 9 статии, като седем са самостоятелни.

IV. Критични бележки, въпроси и препоръки по дисертационния труд.

Към дисертанта имам следните препоръки:

- Да бъде разширен и изведен в отделна глава използвания методически инструментариум, като се представи в схематичен вид рамката на провежданото

изследване, формулират се по-детайлно критериите за подбор на стопанствата и етапите на провеждане на самото изследване.

- Препоръчвам аналитичната част на дисертационния труд или основна част от него (по преценка на автора) чрез по-детайлно разработване на направените насоки за подобряване ефективността при управлението и провеждането на устройствените мероприятия върху земеделските земи да бъде публикуван в специализираната литература, за да стане достояние на широк кръг специалисти в научните среди и практиката.

Актуалността на темата и сложността на разглежданата проблематика поражда следния въпрос, който да бъде изяснен от докторанта по време на защитата на дисертационния труд:

- Кои са най-важните инициативи и мерки, които трябва да бъдат взети за подобряване ефективността при управлението и провеждането на устройствените мероприятия върху земеделските земи в нашата страна?

V. Обобщено заключение и становище.

Изложените в рецензията научни и приложни резултати, съдържащи се в дисертационния труд представят Валери Велковски като подготвен научен работник по проблемите при управлението и провеждането на устройствените мероприятия върху земеделските земи в нашата страна, който притежава умения за провеждане на самостоятелна научно-изследователска работа и възможности да разработва конкретни предложения и задачи свързани с практиката. Дисертационният труд отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и на правилника за организацията и провеждането на конкурси за придобиване на научна степен и за заемане на академични длъжности в СА „Д.А.Ценов“ Свищов.

На основа на гореизложеното, оценявам положително разработката и предлагам на уважаемите членове на Научното жури да вземат решение за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ по научна специалност „Икономика и управление (Аграрна икономика)“ на Валери Велковски.

София

Рецензент:

18.07.2020

/ проф. д-р Албена Митева /